

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Rıdvan Turan

Mersin Milletvekili

Türkiye'nin plastik atık ithalatı, 2018 yılının başında Çin tarafından alınan yasak kararıyla beraber hızla artmış ve Türkiye, 2019 ve 2020 yılında Avrupa'dan gelen plastik atıkların en büyük alıcısı olmuştur. Ocak-Kasım 2021 arasında İngiltere, Türkiye'ye 117 bin 678 ton plastik atık ihraç etti. İngiltere'den Türkiye'ye ihraç edilen karışık plastik atık hacmi, Mayıs 2021'de Türkiye'nin getirdiği atık ithalatına ilişkin kısıtlamanın ardından dramatik şekilde düştü.

Ancak Temmuz 2021'den bu yana rakamların her ay giderek arttığı gözleniyor. Kasım 2021 ihracat toplamı (4126 ton), Temmuz toplamının (484 ton) neredeyse on katı olarak gerçekleşti.

Nisan 2021'deki saha araştırmasında, çoğunluğu İngiltere ve Avrupa Birliği (AB) ülkelerinden ithal edilen plastik atıkların Adana'da yasa dışı olarak çevreye döküldüğünü ve açıkta yakıldığını tespit eden Greenpeace, yeni bir inceleme yaptı. Yasa dışı plastik döküm alanlarından toplanan toprak, kül, su ve tortu örnekleri, hem Greenpeace Araştırma Laboratuvarlarından hem de bağımsız bir laboratuvardan bilim insanları tarafından incelendi.Yapılan analizler sonucu ortaya çıkan bulgular ise çarpıcı nitelikteydi:

Adana'da tespit edilen dioksin ve furan miktarı, kirletilmemiş toprak numunesinin 400 bin katı ve şimdiye kadar Türkiye'de toprakta rapor edilen en yüksek toksik düzey. Dioksin-furanların bilinen en önemli özelliği ise kanserojen olması. Bu kimyasal, anne karnındaki

bebekler için toksik olabilir, tümörleri tetikleyebilir, hormon ve bağışıklık sistemlerini etkileyebilir.

Analizler sonucunda Adana'da tespit edilen diğer kirleticiler ve neden oldukları hastalıklar şöyle sıralandı:

Poliklorlu bifeniller (PCB'ler): Adana'da, topraktaki poliklorlu bifenillerin (PCB'ler) toplam konsantrasyonunun kontrol örneğinden 30 bin kat daha yüksek olduğu bulundu. PCB'lere maruz kalmak embriyo ve fetüse zarar verebilir. Hormonlarda bozulmaya yol açabilen PCB'ler emzirme yoluyla anneden bebeğe geçebilir.

Metaller ve metaloidler: Adana'dan alınan numuneler üzerinde 18 farklı metal ve metaloid türü araştırılmış ve insan sağlığı için pek çok zararı olduğu bilinen kurşun seviyesinin kontrol toprağından 15 kat ve yine insan için kanserojen olan kadmiyum seviyesinin de kontrol toprağından 30 kat yüksek olduğu tespit edildi.

Polisiklik aromatik hidrokarbonlar (PAHler): Adana'daki beş bölgenin dördünde yüksek oranda klorlu benzen bileşikleri tespit edildi. Bunların bazıları kanı etkileyebilir, cilt lezyonlarına ve karaciğer hastalığına neden olabilir. Bazı bölgelerde tespit edilen ve insan için kanserojen olduğu bilinen benzo(a)piren konsantrasyonu, Türkiye'de meskûn topraklar için izin verilen sınırın üzerindeydi.

Greenpeace Akdeniz araştırmasında incelenen 5 farklı çöp döküm alanı, Adana'nın verimli tarım, hayvancılık ve sulama arazileri içinde yer alıyor. Plastik atıkların yasa dışı yakılması sonucu ortaya çıkan ağır metal, dioksin ve furan ve kalıcı organik kirleticilerin toprağı, suya, havaya ve besin zincirine karışarak kansere neden olabileceğı gerçeğı, insan sağlığı için de geri dönüşü olmayan zararlar içeriyor.

Bu bağlamda;

1.Adana'da tarım arazilerinin, toprağı, suyun, havanın kirlenmesine, insan sağlığının bozulmasına ve kanser vakalarına neden olan plastik atıklarla ilgili Bakanlığınız bir çalışma yürütmekte midir?

2.Türkiye, 2019 ve 2020 yılında Avrupa'dan gelen plastik atıkların neden en büyük alıcısı konumuna gelmiştir?

58658

2. İngiltere'den Türkiye'ye ihraç edilen karışık plastik atık hacmi, Mayıs 2021'de Türkiye'nin getirdiği atık ithalatına ilişkin kısıtlamaya rağmen neden 10 kata yakın bir oranda artmıştır?
3. Adana'da plastik atıkların yasa dışı olarak çevreye dökülmesine karşılık Bakanlığınızın bir soruşturması var mıdır?
4. Adana'da tespit edilen dioksin ve furan miktarının Türkiye'de toprakta rapor edilen en yüksek toksik düzey olmasına karşılık Bakanlığınız hangi önlemleri almaktadır?